

GŁÓWNY INSPEKTORAT INSPEKCJI HANDLOWEJ

BK/NR-034-2/06

INFORMACJA

**o wynikach kontroli wag nieautomatycznych pod kątem
spełniania zasadniczych wymagań**

I. WSTĘP

Realizując plan kontroli o znaczeniu krajowym, Inspekcja Handlowa przeprowadziła w IV kwartale 2005 r. na terenie ośmiu Wojewódzkich Inspektoratów (Podkarpackiego, Lubelskiego, Pomorskiego, Śląskiego, Świętokrzyskiego, Warmińsko-Mazurskiego, Wielkopolskiego, Zachodniopomorskiego) drugą kontrolę wprowadzonych do obrotu wag nieautomatycznych pod kątem spełniania zasadniczych wymagań. Kontrolą objęto wagi III średniej klasy dokładności stosowane w obrocie handlowym, tj.:

- sklepowe (elektroniczne etykietujące, elektroniczne kalkulacyjne),
- pocztowe,
- magazynowe.

Celem kontroli było sprawdzenie i ocena, czy wprowadzane do obrotu wybrane wagi nieautomatyczne spełniają zasadnicze wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 grudnia 2003 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla wag nieautomatycznych podlegających ocenie zgodności (Dz. U. z 2004 r. Nr 4, poz. 23).

Ponadto **nieautomatyczne wagi elektroniczne** podlegają także wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 2 kwietnia 2003r. w sprawie dokonywania oceny zgodności aparatury z zasadniczymi wymaganiami dotyczącymi kompatybilności elektromagnetycznej oraz sposobu jej oznakowania (Dz. U. Nr 90, poz. 848) oraz wymaganiom zasadniczym określonym w art. 157 ustawy Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800).

Nieautomatyczne wagi zasilane z sieci elektrycznej podlegają wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 marca 2003r. w sprawie zasadniczych wymagań dla sprzętu elektrycznego (Dz. U. Nr 49, poz. 414).

Łącznie skontrolowano **40** podmiotów, w tym:

- Ø **14** hurtowni,
- Ø **26** placówek handlu detalicznego.

Przy doborze placówek do kontroli kierowano się m.in. opracowanymi w Głównym Inspektoracie Inspekcji Handlowej bazami danych o potencjalnych podmiotach do kontroli. Dane w nich zawarte pochodzą z Centrum Informatyki Handlu Zagranicznego, Centrum Analitycznego Administracji Celnej, Głównego Urzędu Statystycznego oraz Panoramy Firm.

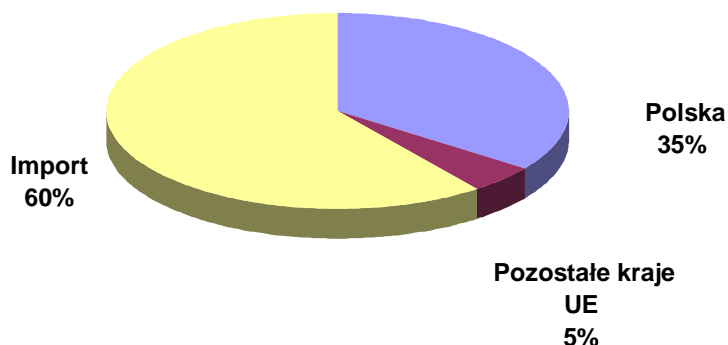
Ogółem kontroli poddano **111** wyrobów, w tym:

§ produkcji krajowej – **39**,

§ pochodzących z pozostałych krajów Unii Europejskiej – **5**,

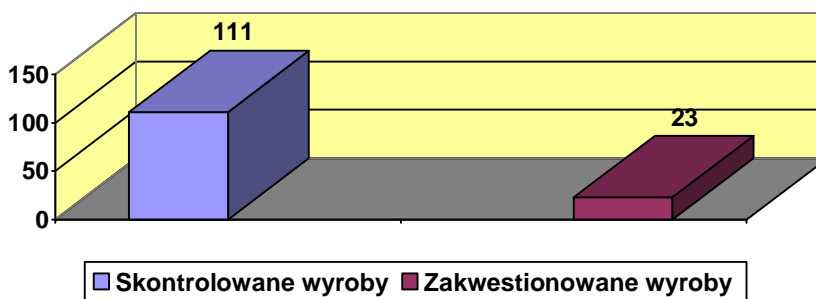
§ pochodzących z importu – **67**.

Wykres 1. Udział procentowy skontrolowanych wyrobów wg miejsca pochodzenia

W wyniku przeprowadzonych kontroli zakwestionowano łącznie **23** wyroby, co stanowi **20,7%** ogółem skontrolowanych (wykres 2).

Wykres 2. Liczba zakwestionowanych wyrobów w odniesieniu do liczby skontrolowanych

Nieprawidłowości występowały w wagach produkcji krajowej i pochodzących z importu. Dotyczyły głównie niewłaściwego sporządzenia deklaracji zgodności oraz nieprawidłowego oznakowania. Nie miało to jednak wpływu na bezpieczeństwo użytkowania wag.

II. SZCZEGÓŁOWE USTALENIA KONTROLI

1. Dokonanie oględzin wyrobów

Podczas oględzin sprawdzano przede wszystkim występowanie wad, takich jak: wgniecenia, zadrapania bądź uszkodzenia mechaniczne, a także trwałość zamocowań przewodów elektrycznych.

W powyższym zakresie nieprawidłowości nie stwierdzono.

2. Sprawdzenie prawidłowości oznaczeń

a) określonych w § 34 ust. 1 *rozporządzenia z dnia 11 grudnia 2003 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla wag nieautomatycznych podlegających ocenie zgodności, tj.:*

- znaku CE, a obok niego dwóch ostatnich cyfr roku, w którym został on naniesiony oraz numeru lub numerów jednostek notyfikowanych, które sprawują nadzór WE nad systemem jakości producenta lub dokonały legalizacji WE,
- zielonej kwadratowej nalepki o wymiarach co najmniej $12,5 \times 12,5$ mm z nadrukowaną dużą czarną literą M,
- znaku fabrycznego lub nazwy producenta,
- klasy dokładności (zamieszczonego w elipsie lub między dwoma liniami poziomymi, połączonymi dwoma półokręgami),
- obciążenia maksymalnego, w postaci „Max...”,
- obciążenia minimalnego, w postaci „Min...”,
- wartości działki legalizacyjnej, w postaci „e = ...”,

W powyższym zakresie nieprawidłowości nie stwierdzono.

b) określonych w § 34 ust. 2 *ww. rozporządzenia MGPIPS, tj.:*

- numeru certyfikatu zatwierdzenia typu WE,
- numeru fabrycznego,
- znaku identyfikacyjnego na każdym zespole, dla wag składających się z oddzielnych, ale wspólnych zespołów,
- wartości działki elementarnej, jeżeli jest różna od wartości działki legalizacyjnej, w postaci „d = ...”,
- granicy zakresu tarowania dodającego urządzenia tarującego, w postaci „T = +...”,

- granicy zakresu tarowania odejmującego urządzenia tarującego, jeżeli jest różna od obciążenia maksymalnego, w postaci „T = ...”;
- wartości działki urządzenia ważącego tarę, jeżeli jest różna od wartości działki elementarnej, w postaci „d_T = ...”;
- granicznego obciążenia bezpiecznego, odpowiadającego maksymalnemu obciążeniu statycznemu, którym waga może być obciążona bez spowodowania stałej zmiany jej właściwości metrologicznych, jeżeli jest różne od obciążenia maksymalnego, w postaci „Lim...”;
- specjalnego zakresu temperatury pracy, w postaci „...°C/...°C”;
- przełożenia między szalką odważnikową a nośnią ładunku.

W zakresie przestrzegania wymogu prawidłowego oznakowania zgodnie z § 34 ust. 2 ww. rozporządzenia MGPIPS zakwestionowano jedną wagę elektroniczną magazynową VD 300 do 60 kg produkcji hiszpańskiej, co stanowi **0,9 %** ogółem skontrolowanych. Nieprawidłowość ta polegała na umieszczeniu różnych numerów certyfikatu zatwierdzenia typu WE na tabliczce znamionowej wagi oraz w przedłożonym certyfikacie.

3. Sprawdzenie prawidłowości sporządzenia deklaracji zgodności (§ 33 ww. rozporządzenia MGPIPS z dnia 11 grudnia 2003 r.)

W przypadku nieautomatycznych wag elektronicznych deklaracja zgodności powinna również potwierdzać zgodność z zasadniczymi wymaganiami dotyczącymi kompatybilności elektromagnetycznej określonymi w art. 157 ustawy *Prawo telekomunikacyjne* (Dz. U. Nr 171, poz. 1800). Natomiast w przypadku nieautomatycznych wag zasilanych z sieci elektrycznej powinna potwierdzać także spełnienie zasadniczych wymagań określonych w rozporządzeniu MGPIPS z dnia 12 marca 2003 r. w *sprawie zasadniczych wymagań dla sprzętu elektrycznego* (Dz. U. Nr 49, poz. 414).

W przedmiotowym zakresie zakwestionowano łącznie **21** wyrobów, tj. **18,9%** ogółem skontrolowanych, w tym:

- **14** produkcji krajowej,
- **7** pochodzących z importu.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- ⇒ braku wskazania norm zharmonizowanych, na podstawie których deklarowana jest zgodność z zasadniczymi wymaganiami Dyrektywy Rady 73/23 EEC z 19 lutego 1973 r. o harmonizacji

- państw członkowskich dotyczących sprzętu elektrycznego przeznaczonego do stosowania w określonych granicach napięcia oraz Dyrektywy Rady 89/336 z dnia 3 maja 1989r. o zbliżeniu praw państw członkowskich dotyczących kompatybilności elektromagnetycznej (*waga kalkulacyjna z drukarką etykiet Maxima Basic Label produkcji krajowej, waga kalkulacyjna AP-1 15MX i ER-15C produkcji koreańskiej, waga kalkulacyjna Basic RK 100VE produkcji krajowej*),
- ⇒ wystawienia deklaracji zgodności na typ wagi, zamiast na konkretną wagę (*waga elektroniczna kalkulacyjna S.A.-110 produkcji chińskiej, waga kalkulacyjna BASIC RK 100 VE produkcji krajowej, waga sklepowa SW-1 i ER-15C GP produkcji koreańskiej, waga pocztowa TP-60/1 i TP-300/1 produkcji polskiej*),
- ⇒ braku dwóch ostatnich cyfr roku naniesienia oznakowania CE, zgodnie z wymaganiami rozporządzenia MGPIPS z dnia 12 marca 2003r. w sprawie zasadniczych wymagań dla sprzętu elektrycznego (*waga nieautomatyczna kalkulacyjna z drukarką etykiet Maxima 31 i elektroniczna WTP-150 C3 produkcji krajowej, waga nieautomatyczna F210 produkcji hiszpańskiej, waga kalkulacyjna DS 650 i DS 788 produkcji chińskiej*),
- ⇒ braku imienia i nazwiska osoby upoważnionej do złożenia podpisu w imieniu producenta, zgodnie z wymaganiami rozporządzenia MGPIPS z dnia 12 marca 2003r. w sprawie zasadniczych wymagań dla sprzętu elektrycznego (*waga nieautomatyczna F210 produkcji hiszpańskiej*),
- ⇒ braku daty wystawienia deklaracji zgodności zgodnie z wymaganiami rozporządzenia MI z dnia 2 kwietnia 2003r. w sprawie dokonywania oceny zgodności aparatury z zasadniczymi wymaganiami dotyczącymi kompatybilności elektromagnetycznej oraz sposobu jej oznakowania (*waga nieautomatyczna F210 produkcji hiszpańskiej*),
- ⇒ braku wskazania certyfikatu badania typu oraz jednostki, która go wystawiła zgodnie z wymaganiami ww. rozporządzenia (*waga nieautomatyczna kalkulacyjna Elzab Prima produkcji krajowej*).

4. Sprawdzenie prawidłowości wystawienia certyfikatu zatwierdzenia typu WE zgodnie z § 28 ust. 1 pkt. 1 ww. rozporządzenia MGPIPS z dnia 11 grudnia 2003 r.

Badanie typu jest procedurą oceny zgodności, przez którą jednostka notyfikowana sprawdza i poświadcza, że dany typ wagi spełnia zasadnicze wymagania. Badanie typu WE jest obowiązkowe dla wag, w których są

stosowane zespoły elektroniczne i w których w zespole pomiaru obciążenia zastosowano sprężynę do zrównoważenia obciążenia. **Na wszystkie kontrolowane wagi, które podlegały badaniu typu przedłożono prawidłowo wystawione certyfikaty zatwierdzenia typu WE.**

5. Sprawdzenie prawidłowości wystawienia deklaracji zgodności typu WE wraz z gwarancją jakości produkcji lub alternatywnie świadectwa zgodności wydanego przez jednostkę notyfikowaną zgodnie z § 28 ust. 1 pkt. 2 ww. rozporządzenia MGPIPS z dnia 11 grudnia 2003 r.

W trakcie kontroli przedsiębiorcy przedstawili wszystkie dokumenty potwierdzające przeprowadzenie procedury oceny zgodności wyrobów. W przypadku wag posiadających wdrożony system jakości produkcji podlegający kontroli jednostki notyfikowanej okazano deklarację zgodności typu WE wraz z gwarancją jakości produkcji. Odnośnie wag poddanych legalizacji WE przedstawiono świadectwa zgodności wystawione przez jednostki notyfikowane działające przy Okręgowych Urzędach Miar.

6. Sprawdzenie zgodności z zasadniczymi wymaganiami

W toku kontroli z uwagi na niespełnienie zasadniczych wymagań zakwestionowano jedną wagę nieautomatyczną kalkulacyjną CAS-AP1 MX produkcji koreańskiej, co stanowi **0,9%** ogółem skontrolowanych. Na tabliczce znamionowej wagi nie podano w języku polskim ostrzeżenia dotyczącego konieczności wymiany bezpiecznika (chroniącego w przypadku spięcia elektrycznego lub pożaru) o takim samym natężeniu, jaki został zastosowany w wadze. Informacji takiej nie zamieszczono również w instrukcji użytkownika dołączonej do wagi. Powyższe ostrzeżenie podano wyłącznie w języku angielskim, co narusza zasadnicze wymagania określone w § 5 *rozporządzenia MGPIPS z dnia 12 marca 2003 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla sprzętu elektrycznego.*

W toku kontroli upoważniony przedstawiciel producenta podjął dobrowolne działania naprawcze, polegające na uzupełnieniu wymaganej informacji we wszystkich wagach, które wprowadził do obrotu.

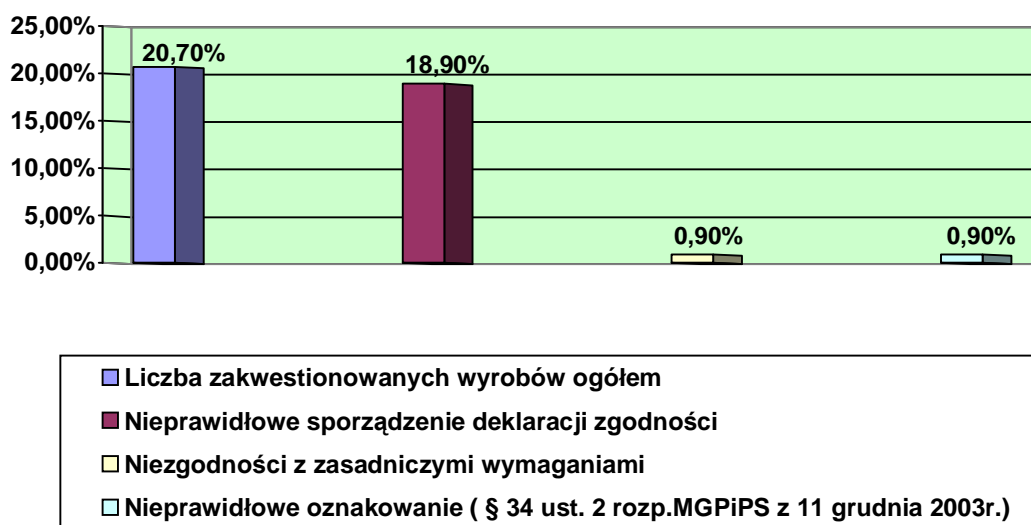
IV. PODSUMOWANIE

Do producentów i importerów wyrobów, w których stwierdzono nieprawidłowości skierowano pisma informujące o wynikach kontroli ze wskazaniem określonych uregulowań prawnych oraz obligujące do podjęcia odpowiednich działań, zmierzających do ich wyeliminowania.

W trakcie kontroli stwierdzono, że z uwagi na mały popyt na tego rodzaju wyroby, w kontrolowanych placówkach oferowano pojedyncze egzemplarze wag, a wiele modeli dostępnych było jedynie w ofercie katalogowej.

Poza jednym wyrobem niezgodnym z zasadniczymi wymaganiami, pozostałe nieprawidłowości, dotyczące niewłaściwego sporządzenia deklaracji zgodności i nieprawidłowego oznakowania, nie miały wpływu na funkcjonalność i bezpieczeństwo użytkowania wag. Należy przy tym podkreślić, że wszystkie stwierdzone nieprawidłowości zostały wyeliminowane przez przedsiębiorców, niejednokrotnie jeszcze w trakcie trwania kontroli.

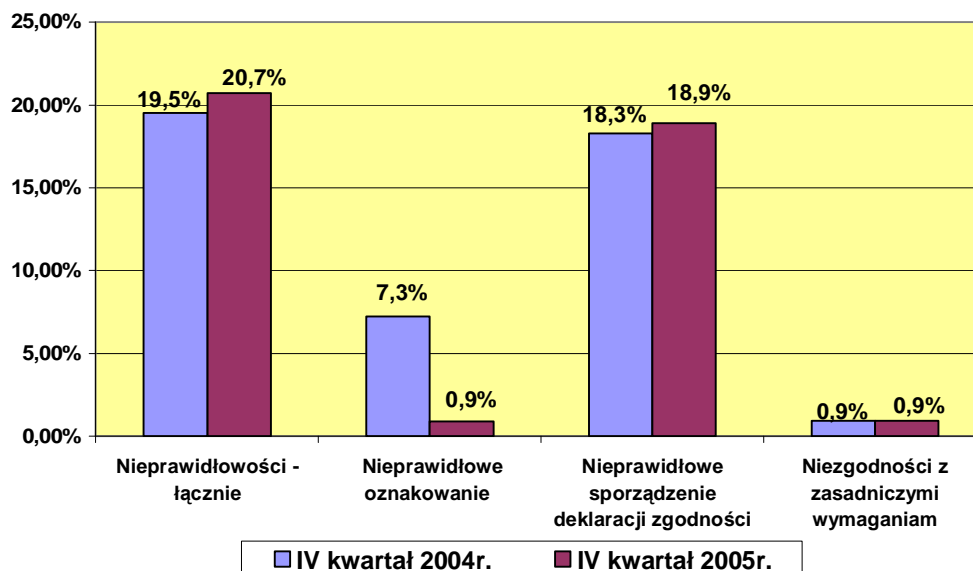
Wykres 3. Zestawienie stwierdzonych nieprawidłowości

Przeprowadzona w IV kwartale 2005 r. kontrola pozwoliła na ponowną analizę tego segmentu rynku, przede wszystkim z punktu widzenia spełniania przez wyroby wymagań zasadniczych. Wyniki kontroli wskazują, że nieprawidłowości występowały głównie w wyrobach produkcji krajowej oraz wyrobach importowanych z krajów trzecich (Chiny, Korea). Największy odsetek stwierdzonych nieprawidłowości (**18,9%**) dotyczył niewłaściwego sporządzenia deklaracji zgodności. Natomiast zdecydowanie mniejszy odsetek nieprawidłowości dotyczył oznakowania wag oraz ich niezgodności z zasadniczymi wymaganiami, gdyż stwierdzono je tylko w **0,9%** skontrolowanych wyrobów.

Porównanie wyników kontroli przeprowadzonych w IV kwartale 2004 r. i IV kwartale 2005 r. obrazuje wykres 4.

Wykres 4. Porównanie nieprawidłowości stwierdzonych w toku kontroli w IV kw. 2004r. i IV kw. 2005r.

Analiza wyników ogólnopolskiej kontroli wag nieautomatycznych przeprowadzonej w **IV kwartale 2004 r.** wskazuje, że na **317** wag zakwestionowano **62**, co stanowi **19,5%** ogółem skontrolowanych, natomiast przeprowadzona w **IV kwartale 2005 r.** kontrola na terenie **8 wojewódzkich inspektoratów** wykazała, że na **111** skontrolowanych wag zostały zakwestionowane **23** wagi, tj. **20,7%** ogółem skontrolowanych. Porównanie wyników obu tych kontroli wskazuje, że minimalnie zwiększył się zarówno odsetek łącznej liczby stwierdzonych nieprawidłowości, jak i liczby nieprawidłowości polegających na niewłaściwym sporządzeniu deklaracji zgodności, natomiast znacznie zmniejszył się odsetek wyrobów kwestionowanych z uwagi na nieprawidłowe oznakowanie. Liczba wyrobów niezgodnych z zasadniczymi wymaganiami utrzymuje się w dalszym ciągu na tym samym, marginalnym poziomie.

Z analizy efektów kontroli przeprowadzonych w IV kw. 2004 r. i IV kw. 2005 r. wynika, że podejmowane przez Inspekcję Handlową działania sprawdzające doprowadziły do znacznego obniżenia liczby nieprawidłowości dotyczących oznakowania wyrobów. Jednak z uwagi na to, że skala stwierdzonych nieprawidłowości, dotyczących deklaracji zgodności, jest na podobnym, niezadowalającym poziomie z roku 2004, zasadne jest prowadzenie dalszych kontroli aż do uzyskania satysfakcjonujących wyników.

Opracowanie:

Wydział Nadzoru Rynku

Zatwierdził:

Zastępca Głównego Inspektora
Inspekcji Handlowej
Bogumił Ciaś